

2022 ರ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೊರಗೆ ಒಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಓದುಗರ ವೇದಿಕೆಯ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಗನೆ ತಲುಪಿದ್ದೆ. ಸಾಂಗತ್ಯ ನನ್ನನ್ನು ಒಂದರೆ ಕೂರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಈ ಮಹಿಳೆ ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದರು. ‘ನಿವು ಅನೇಕ ವಿವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿರ್ದಿರಿ, ಆದರೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿವರವನ್ನು ವಲ್ಲಿಯೂ ಜಚಿಸಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ದೂರವಂತೆ ಆಕೆ ಹೇಳಿದಾಗ, ಕುತ್ತಾಹಲದಿಂದ ‘ಯಾವ ವಿವರ?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ‘ಡಿಜಿಟಲ್ ಅಡಿಕ್ಸ್‌ನ ಇದೆಯಲ್ಲ – ಅದು ಕ್ರಿಕ್ಸ್, ಡ್ರಗ್ಸ್‌ಗಂತ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಸನವಾಗಿದೆ...’ ಆಕೆ ಮುದುವರೆಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಾನು, ‘ಹೌದು ಹೋದಿದ್ದ ಬಂದ ಮೇಲಂತೂ, ತರಗತಿಗಳೆಲ್ಲ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಆಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕೆಲ್ಲ ಕೊಡೋದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅಂತಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅದೇ ವ್ಯಾಸನವಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟಾಬುದ್ಧ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮೊಬೈಲ್ ಕೊಡುವುದು ಅಪಾಯಕಾರಿ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ‘ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮೊಬೈಲ್ ಕೊಡೋದು ಮಾತ್ರ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಅಲ್ಲ ಮೇಡಂ, ಮುದುಕರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕೆ ಹೋದೋದೂ ಅಪಾಯಕಾರಿ’ ಎಂದು ಆಕೆ ನುಡಿದಾಗ ನಾನು ತಬ್ಬಿಬಾಕ್ಕಾದೆ.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆರಂಭವಾಗಲೀತ್ತು, ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯಾಸನದ ವಿರಾಟ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ಅರಿತಿರದ ನನಗೆ ಸರ್ವಮಂಗಳ ಬುಡಿಕಾಗಿ ಹೇಳಿದ, ಆಕೆಯ ಒಬ್ಬಕ್ಕೂ ವಿನಾಶದ ಅಂಗಿಗೆ ತರದು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ಅನುಭವ ದಂಗುಬಿಸಿತು. ನಾನು ತಯಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಮಾತ್ರಗಳಾಚಿ, ನಾನಂದು ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯಾಸನದ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲ ಬಾಗಿಗೆ ವಿವರ ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಹಿರಿಯರು, ಕಿರಿಯರು ಜೊತೆಗೂಡಿದರು.

ಜೀವ ತೆಗೆಯುವ ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯಾಸನ

ಸೋಫ್ಟೀಯಲ್ ಮಿಡಿಯಾ ಅಡಿಕ್ಸ್‌ನ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದಿರಲ್ಲಿ ಎಂದಳ್ಲ. 2018ರ ಜೂನ್ 12ರ ‘ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್’ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಓವರ್ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ದಂಪತ್ತಿ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಅಡಿಕ್ಸ್‌ನಿಂದಾಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ವರದಿಯಾಗಿತ್ತು. ಹೆಂಡಿ ಸದಾ ‘ಫೇಸ್‌ಬುಕ್’ನಲ್ಲಿ ಮುಖುಗಿರುತ್ತಿದ್ದಳು; ಮನೆ, ಮಗು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಗಮನ ನಿಡುತ್ತಿರಲ್ಲಿ. ಇದೇ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಎರಡು ವರದ ಕಂದಮ್ಮೆ ಅಳುತ್ತಾ ಕುಳಿತ್ತತ್ತು.

2019ರ ಫೆಬ್ರುವರಿ 2ರ ‘ಡೆಕ್ಕನ್

ಹೆರಾಲ್ಡ್’ನಲ್ಲಿ, ‘ಸೋಫ್ಟೀಯಲ್ ಮಿಡಿಯಾ ಪ್ರಿಗ್ಸ್‌ ಕ್ರೇಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರಾಣಿನ್’ ಎಂದು ಜೀರಿದ ತಲೆಬಹದದಿ, ಫೇಸ್‌ಬುಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೇಟಿಯಾಗಿ ಜೊತೆಯಾದ ಸುಂದರ ಜೀರಿಯ ಘೋಟೆ ಇತ್ತು. ಸದಾ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್‌ಗೆ ದಾಸಳಾದ ಆಕೆಯೊಡನೆ ಜಗತ್ತಾದ್ವಾರಿದ ಹುಡುಗು, ಕೋಪದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯನ್ನು, ತಮ್ಮ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಮಗುವನ್ನು ಕೊಂಡು ಮುಗಿಸಿದ್ದು.

ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯಾಸನದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿತು ಬರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಸುಧಿಪತ್ರಿಕೆಯ ಆ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಇಂದು ಸರ್ವಮಂಗಳ ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ತೇವ್ ನೋವಿನ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ನನ್ನೂಡನೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಘೋನ್ ಮೂಲಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ನಿಜ, ಇದು ಆಕೆಯ ಕಥೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮರುಕ್ಕಣ, ಇದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರೋಬ್ಬರ ಕಥೆಯೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಅಪಾಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಈಕೆಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೊಂಡ ವಿವರವಾಗಿ ನಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆಕೆಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿ, ಮುಖ್ಯ ವಿವರವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಎಪ್ಪತ್ತರ ವಯಸ್ಸಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯಾಸನ!

ಸರ್ವಮಂಗಳ ಅವರ ಪತಿ ಕಿರಣ್ ಕುಮಾರ್ 70ರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯಾಸನಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಬಾನೆಯೋಂದರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ದಶಕ್ಕೇ ಕೆಳೆತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಚಿಕ್ಕವರಿದ್ದ ಹೆಂಡಿ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದಿದ್ದರು.

ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಕಿರಿಯ ಮಗ, ಅಪ್ಪನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು, ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದಲೇ ಏದ್ಯೂತ್ತಾ ಬಿಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿಪುದುಹೇಗೆ, ತಮ್ಮ ಹೆಂಡಿ ಸಹವಾರಿಗಳನ್ನು ಫೇಸ್‌ಬುಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಡುಕುಪುದು ಹೇಗೆ ಎಂದ್ಲೂ ಕಲೆಿಸ್ತು. ‘ಟೆವಿನಲ್ಲಿ ಅದೇ ಹೇಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಬರುತ್ತೆ ಅಪ್ಪ, ಒಟ್ಟಿಟಿ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೂಂದು ಹೋಸ ಚೆತ್ತಿಗಳಿವೆ ನೋಡು’ ಎಂದೂ ಲ್ಯಾಪ್‌ಟಾಪ್ ಅಪರೇಟ್‌ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಮೊದಲಿಗೆ ಅಪ್ಪನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋನೋರ್ ನೋಡುವ ಚೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರು. ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಮೂಲಕ ಹಳೆಯ ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜು, ಕಾರ್ಬಾನೆಯ ಸ್ಕೇಳೆತೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಪ್ರೋಲಿ ಮಾತ್ರಗಳಿಂದ

ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗಿಯ
ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಲ್ಯೂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ ಎಲ್ಲ
ಸೂಚನೆಗಳು ಅವರ ಡಿಜಿಟಲ್ ಹೆಚ್ಚಿಗುರುತುಗಳಲ್ಲಿ
ಕಂಡುಬಂದವು...